

[Harald Petersen.]

tidsfrist i forfatningskommissionen og derefter i rigsdagen og ude i det danske folk. Venstre vil betragte det ikke alene som en utilbørlighed, men som et overgreb mod dette lands vælgere, dersom regeringen forsøger ad snigveje at fratage danske vælgere deres naturlige ret til at være direkte medbestemmende om fastsættelsen af den valgretsalders, som skal være gældende til offentlige forsamlinger i dette land, netop udfra det princip, som socialdemokratiet selv har været med til i praksis at kræve respekteret.

Da problemet om valgretsalders altså primært må finde sin afgørelse efter de linier, der måtte blive fulgt ved forfatningsrevisionen, da spørgsmålet om valgretsalders højde har den allerstørste interesse i det danske vælgerkorps, da det for hele det igangværende forfatningspolitiske arbejdes skyld og af hensyn til hurtig fremme af dette arbejde med et positivt resultat som mål vil være en uvurderlig fordel at få det danske vælgerfolks mening at vide, og da det endelig er de danske vælgers naturlige ret at få lejlighed til at træffe de herhenhørende grundlæggende beslutninger, agter venstre under sagens videre gang at foreslå, at spørgsmålet om 21 års valgrets- og valgbarhedsalders, der nu for første gang i dansk forfatnings historie er ført frem af en ansvarlig regering, snarest muligt føres frem til folkets afgørelse. Venstre betragter det som værende af fundamental betydning, at rigsdagen ikke overfor dette let overskuelige spørgsmål, som jo i kraft af selve vort forfatningssystem's karakter skal have i en folkeafstemning, gennem manøvrer af den art, regeringen i denne rigsdagssamling har forsøgt sig med med hensyn til den kommunale valgret og valgretten til menighedsrådene, får lov til at gøre vold på grundlovens ånd og mening gennem tilsidesættelse af de danske vælgers oplagte ret i dette spørgsmål, og udfra disse synspunkter agter mit parti at tage stilling under sagens videre gang til det her forelagte lovforslag.

Ole Bjørn Kraft: Som vi vist allerede har haft lejlighed til at gøre gældende under behandlingen af forslaget om valgretsalders til menighedsrådene, er vi forbavsede over, at regeringen ønsker at anvende denne fremgangsmåde i spørgsmålet om 21 års valgretsalders. Det er mit partis opfattelse, at den afgørende forhandling om dette spørgsmål kun kan og skal føres eet sted: i forfatningskommissionen.

Vort grundlæggende synspunkt er iøvrigt

dette, at det må være valgretten til folketinget, der er bestemmende for valgretten til andre folkevalgte forsamlinger, og det må være under forhandlingerne om en grundlovsændring, drøftelsen heraf skal finde sted. Efter at valgretsalders er sænket til det niveau, den har her i landet, ville det i virkeligheden være ganske urimeligt at have en lavere valgretsalders til kommunalrådene end til folketinget. Hvis der overhovedet skal være nogen forskel, må det siges, at der vil kunne findes mere saglig begrundelse for en højere valgretsalders til kommunalrådene end til folketinget. Mange af de unge vælgere har ikke den faste tilknytning til kommunen, som man må ønske, når de skal have medindflydelse på kommunens sager. At have den lavere valgretsalders til kommunalrådene og den højere til folketinget gennem en længere periode vil derfor virke urimeligt. Jeg tror derfor, at regeringen skulle opgive den vej, den er slået ind på, og i stedet for koncentrere sit arbejde og sin indsats i forfatningskommissionen og her søge frem til en principiel afgørelse af dette spørgsmål.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at det er spørgsmålet om valgretsalders, der hidtil har blokeret vejen til en grundlovsændring, som alle medlemmer iøvrigt har udtalt var ønskelig. Det er jo klart, at en forfatningsændring her i landet ikke kan gennemføres, før det er lykkedes at samle en så stor tilslutning om den, at man har sikkerhed for eller dog nogenlunde sikkerhed for, at det nye forslag ikke vil falde ved en folkeafstemning. Vi har i 1939 forsøgt at gennemføre en grundlovsændring uden en sådan omfattende tilslutning, og det lykkedes ikke. Jeg tror ikke, det vil være nogen heldig fremgangsmåde at gøre dette forsøg en gang til, og i det hele taget er forholdet jo det, at en grundlovsændring bør have en virkelig reel tilslutning i rigsdagen og i befolkningen for at kunne gennemføres. Efter de erfaringer, vi har gjort, tror jeg ikke, det vil være rigtigt at udsætte en grundlovsændring for den skæbne at falde endnu en gang, og det er derfor nødvendigt, hvis man nærer alvorligt ønske om en grundlovsændring, hvis man mener noget alvorligt med forhandlingerne i forfatningskommissionen, at søge vejen gjort fri til en vedtagelse her i tinget og først og fremmest naturligvis i forfatningskommissionen.

Jeg vil derfor indtrængende henstille til regeringen, at den i stedet for på denne stykkevisse måde at liste nye valgretsbestemmelser igennem og derved foregribe den principielle afgørelse eller lægge et pres